

ՏԵՂԵԿԱՆՔ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՀԱՇՏԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ
ՕՐԵՆՔՈՒՄ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԵՎ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ
ՕՐԵՆՔԻ ՓՈՓՈԽՎՈՂ ՀՈԴՎԱԾՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ

Հոդված 2. Հաշտարարությունը

1. Հաշտարարությունը գործընթաց է, որն ուղղված է կողմերի համաձայնությամբ իրենց միջև առկա վեճն անկողմնակալ երրորդ անձի՝ հաշտարարի օգնությամբ հաշտությամբ լուծելուն:

2. Հաշտարարություն կարող է իրականացվել քաղաքացիական, ընտանեկան, աշխատանքային, իսկ օրենքով նախատեսված դեպքերում՝ նաև այլ իրավահարաբերություններից բխող վեճերով:

2.1.

3. Հաշտարարությունը կարող է իրականացվել վեճի լուծմանը մեկ կամ մի քանի (համահաշտարարություն) հաշտարար կամ մշտապես գործող հաշտարարական հաստատություն ներգրավելու միջոցով:

3.1. Հաշտարարությունը կարող է իրականացվել առցանց եղանակով՝ սույն օրենքով նախատեսված դեպքերում:

4. Կողմերի միջև հաշտարարության վերաբերյալ համաձայնության առկայության դեպքում վեճը կարող է հանձնվել դատարանի քննությանը հաշտարարությունն ավարտելուց հետո:

5.

Հոդված 9. Հաշտարարության իրականացման պայմանները

1. Հաշտարարությունն իրականացվում է կողմերի համաձայնությամբ նախատեսված դեպքերում, եթե այլ բան նախատեսված չէ օրենքով:

2. Հաշտարարության վերաբերյալ համաձայնությունը պայմանագրային կամ ոչ պայմանագրային որոշակի իրավահարաբերության կապակցությամբ կողմերի միջև կնքված համաձայնությունն է՝ իրենց միջև առկա կամ հնարավոր որոշակի վեճը հաշտարարությամբ լուծելու վերաբերյալ: Հաշտարարության վերաբերյալ համաձայնությունը կարող է կնքվել ինչպես պայմանագրում համապատասխան վերապահում (հաշտարարության վերաբերյալ վերապահում) կատարելու, այնպես էլ առանձին պայմանագրի (հաշտարարության վերաբերյալ համաձայնագրի) ձևով:

3. Հաշտարարության վերաբերյալ համաձայնությունը կնքվում է գրավոր:

4. Հաշտարարության վերաբերյալ համաձայնությունը պարունակում է՝

1) համաձայնության կնքման տարին, ամիսը, ամսաթիվը.

2) կողմերի անունները (անվանումները), նրանց հասցեները.

3) տեղեկություններ այն իրավահարաբերության վերաբերյալ, որից բխող վեճը պետք է լուծվի հաշտարարությամբ, կամ վեճի առարկան:

5. Սույն հոդվածի 3-րդ և 4-րդ մասերի պահանջները չբավարարող համաձայնությունն առ ոչինչ է:

6. Հաշտարարության վերաբերյալ համաձայնության մեջ կարող են նշվել տեղեկություններ ընտրված հաշտարարի կամ մշտապես գործող հաշտարարական հաստատության մասին:

7. Հաշտարարության վերաբերյալ համաձայնության մեջ ընտրված հաշտարարի կամ հաշտարարական հաստատության մասին տեղեկությունների բացակայության դեպքում հաշտարարը նշանակվում է արդարադատության նախարարության կողմից՝ կողմի դիմումի հիման վրա: Դիմումի մեջ համապատասխան նշման դեպքում արդարադատության նախարարության կողմից կարող է նշանակվել մշտապես գործող հաշտարարական հաստատություն:

7.1. Արդարադատության նախարարության կողմից հաշտարարի նշանակումը, իսկ Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքով նախատեսված դեպքերում հաշտարարի կամ մշտապես գործող հաշտարարական հաստատության թեկնածուի ընտրությունը իրականացվում են էլեկտրոնային համակարգի միջոցով: Արդարադատության նախարարության կողմից հաշտարարի ընտրության և նշանակման կարգը սահմանվում է արդարադատության նախարարի ենթաօրենսդրական նորմատիվ իրավական ակտով:

7.2. Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքով նախատեսված դեպքերում արդարադատության նախարարությունը դատարանի պահանջագիրն ստանալուց հետո՝ եռօրյա ժամկետում, արդարադատության նախարարի ենթաօրենսդրական նորմատիվ իրավական ակտով սահմանված կարգով էլեկտրոնային համակարգի միջոցով ընտրում է հաշտարարի կամ մշտապես գործող հաշտարարական հաստատության թեկնածուին՝ այդ մասին տեղյակ պահելով հաշտարարին կամ մշտապես գործող հաշտարարական հաստատությանը, և դատարան է ներկայացնում ընտրված հաշտարարի կամ մշտապես գործող հաշտարարական հաստատության թեկնածությունը:

8. Հաշտարարության վերաբերյալ համաձայնությամբ մշտապես գործող հաշտարարական հաստատություն ընտրված լինելու դեպքում հաշտարարությունն իրականացնում է այդ հաստատության նշանակած անձը կամ անձինք:

9. Հաշտարարության վերաբերյալ համաձայնության կողմերից մեկի մահը չի հանգեցնում այդ համաձայնության դադարման, եթե այլ բան նախատեսված չէ կողմերի համաձայնությամբ, կամ վիճելի իրավահարաբերությունը չի բացառում իրավահաջորդություն:

Հոդված 10. Հաշտարարության սկիզբը

1. Հաշտարարությունն սկսվում է հաշտարարություն իրականացնելու վերաբերյալ մյուս կողմին գրավոր առաջարկ ներկայացնելու պահից, բացառությամբ կողմերի համաձայնությամբ և սույն հոդվածով սահմանված դեպքերի:

2. Եթե օրենքով նախատեսված է մինչև դատարան դիմելը պարտադիր հաշտարարության իրականացման պահանջ, կամ դատարանի կողմից իր նախաձեռնությամբ նշանակվել է հաշտարարություն, ապա հաշտարարության սկիզբ է համարվում հաշտարարի առաջին հանդիպումը կողմերի կամ նրանցից մեկի հետ:

3. Կողմի նախաձեռնությամբ հաշտարարին ընտրելու դեպքում հաշտարարը կողմերի հետ առաջին հանդիպումը նշանակում է այդ մասին տեղեկացվելու պահից 10 աշխատանքային օրվա ընթացքում, իսկ կողմի դիմումի հիման վրա արդարադատության նախարարության կողմից հաշտարարի նշանակման դեպքում՝ ընտրության արդյունքների մասին արձանագրությունն ստանալու պահից 10 աշխատանքային օրվա ընթացքում: Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքով սահմանված կարգով դատարանի կողմից հաշտարարի նշանակման դեպքում հաշտարարը կողմերի հետ առաջին հանդիպումը նշանակում է դատարանի որոշումն ստանալու պահից 10 աշխատանքային օրվա ընթացքում, եթե այլ բան նախատեսված չէ դատարանի որոշմամբ:

Հոդված 11.1. Պարտադիր հաշտարարության իրականացման առանձնահատկությունները

1. Եթե օրենքով նախատեսված է մինչև դատարան դիմելը պարտադիր հաշտարարության իրականացման պահանջ, ապա հաշտարարության մասնակիցները պարտավոր են մասնակցել հաշտարարությանը, լսել հաշտարարի կողմից ներկայացվող տեղեկատվությունը սույն օրենքի 6-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին կետում նշված հարցերի վերաբերյալ:

2. Մինչև դատարան դիմելը պարտադիր հաշտարարության իրականացման պահանջ օրենքով նախատեսված լինելու դեպքում անձը կարող է դատարան դիմել հաշտարարությունն ավարտվելու պահից:

3. Եթե օրենքով նախատեսված է մինչև դատարան դիմելը պարտադիր հաշտարարության իրականացման պահանջ, և կողմերի միջև առկա չէ փոխադարձ համաձայնություն հաշտարարի թեկնածության վերաբերյալ, ապա հաշտարարին նշանակում է արդարադատության նախարարությունը՝ կողմերից մեկի դիմումի հիման վրա: Դիմումի մեջ համապատասխան նշման դեպքում արդարադատության նախարարության կողմից կարող է նշանակվել մշտապես գործող հաշտարարական հաստատություն: Հաշտարարների ցանկում որպես տվյալ գործով հաշտարար նշանակվելու իրավունք ունեցող համապատասխան հաշտարարի թեկնածուի բացակայության դեպքում անձը կարող է դիմել դատարան՝ անկախ նախքան

դատարան դիմելը պարտադիր հաշտարարությունն իրականացված լինելու փաստից, որի դեպքում հաշտարարի նշանակման անհնարինության վերաբերյալ թույլատրելի ապացույց է համարվում արդարադատության նախարարության տված տեղեկանքը, որը պարունակում է պարտադիր նշում հաշտարարի նշանակման անհնարինության պատճառների վերաբերյալ:

Հոդված 11.2. Հաշտարարության վերաբերյալ կողմերի ծանուցումը

1. Հաշտարարը պարտավոր է հաշտարարության ժամանակի և վայրի մասին կողմերին ծանուցել սույն հոդվածով սահմանված կարգով. եթե այլ բան սահմանված չէ կողմերի համաձայնությամբ:

2. Կողմերի դիմումի հիման վրա արդարադատության նախարարության կողմից հաշտարար նշանակվելու դեպքում արդարադատության նախարարությունը հաշտարարին փոխանցում է նաև դիմումում նշված՝ կողմերին պատշաճ ծանուցման համար անհրաժեշտ տվյալները:

3. Կողմերի փոխադարձ համաձայնությամբ հաշտարարի ընտրության դեպքում կողմերը հաշտարարին հայտնում են նաև իրենց պատշաճ ծանուցման համար անհրաժեշտ տվյալները:

4. Հաշտարարության ժամանակի և վայրի մասին ծանուցումը կողմերին ուղարկվում է պատվիրված նամակով կամ հանձնվում առձեռն, իսկ սույն հոդվածով նախատեսված դեպքերում ուղարկվում է էլեկտրոնային փոստի հասցեով կամ հաղորդակցության այլ միջոցներով:

5. Կողմերը կարող են գրավոր ներկայացնել իրենց հաղորդակցության միջոցները՝ միջնորդելով ծանուցումը կատարել այդ միջոցով:

6. Սույն հոդվածի 5-րդ մասով նախատեսված դեպքերում էլեկտրոնային փոստի կամ հաղորդակցության այլ միջոցներով ծանուցումներն ուղարկելու անհնարինության պարագայում դրանք ուղարկվում են պատվիրված նամակով կամ հանձնվում են առձեռն:

7. Ծանուցումը կողմին պատվիրված նամակով ուղարկելու դեպքում հաշտարարը գործին կցում է հասցեատիրոջ կողմից ստացման վերաբերյալ ապացույցը:

8. Ծանուցումը կողմին առձեռն հանձնելու դեպքում հաշտարարը գործին կցում է այն հանձնելու փաստը հաստատող փաստաթուղթ:

9. Ծանուցումներն էլեկտրոնային փոստին ուղարկելու դեպքում հաշտարարը գործին կցում է ծանուցումն ուղարկելու մասին հավաստումը, իսկ հաղորդակցության այլ միջոցների կիրառմամբ ուղարկելու դեպքում գործին կցվում են ծանուցումն ուղարկելու (հաղորդելու) փաստը հաստատող ապացույցներ (արձանագրություն, հեռախոսագիր, ձայնագրություն և այլն):

10. Կողմերը պարտավոր են հաշտարարին անհապաղ հայտնել հաշտարարության ընթացքում իրենց հասցեի, ներառյալ էլեկտրոնային փոստի հասցեի կամ հաղորդակցության այլ միջոցի փոփոխության մասին: Նման

հաղորդման բացակայության դեպքում համապատասխան ծանուցումն ուղարկվում է այն հասցեով, որով կատարվել է ծանուցումը և կողմի վերջին հայտնի հասցեով ուղարկվելու ուժով համարվում է պատշաճ հանձնված:

11. Եթե ծանուցումը պատվիրված նամակով ուղարկելու դեպքում ուղարկելու օրվանից հետո՝ երկշաբաթյա ժամկետում, հաշտարարը չի ստացել հետադարձ ծանուցումը (ծանուցման մասին անդորրագիրը), ապա ծանուցումը տեղադրվում է Հայաստանի Հանրապետության հրապարակային ծանուցումների պաշտոնական կայքում: Սույն մասով նախատեսված գործողությունները կատարելուց հետո՝ հինգերորդ օրը, կողմը համարվում է պատշաճ ծանուցված:

Հոդված 12. Հաշտարարության իրականացման հետ կապված ծախսերը

1. Հաշտարարության հետ կապված ծախսերը ներառում են՝

1) հաշտարարի վարձատրության գումարը.

2) կողմերի համաձայնությամբ՝ հաշտարարության իրականացման հետ կապված այլ հաշտարարի կրած ծախսերը:

2. Հաշտարարի կողմից հաշտարարության հետ կապված գործունեությունն իրականացվում է վճարովի հիմունքներով, բացառությամբ օրենքով նախատեսված դեպքերի:

3. Հաշտարարի վարձատրության չափը որոշվում է կողմերի և հաշտարարի միջև համաձայնությամբ, բացառությամբ օրենքով նախատեսված դեպքերի: Մշտապես գործող հաշտարարական հաստատությունն ներգրավելու դեպքում հաշտարարի վարձատրության չափը որոշվում է այդ հաստատության կանոններով սահմանված կարգով:

3.1. Եթե օրենքով նախատեսված է մինչև դատարան դիմելը պարտադիր հաշտարարության իրականացման պահանջ, ապա հաշտարարի վարձատրության գումարը վճարելու պարտականությունը կրում է հաշտարարությունը նախաձեռնած կողմը՝ կողմերի համաձայնությամբ այլ բան նախատեսված չլինելու դեպքում: Հաշտարարի վարձատրության գումարը վճարելու պարտականությունը կողմերը կրում են հավասարաչափ, եթե հաշտարարությունն իրականացվել է երկու կողմի նախաձեռնությամբ:

4. Հաշտարարի կողմից հաշտարարության հետ կապված ծախսերը կողմերը կրում են հավասարաչափ, եթե այլ բան նախատեսված չէ կողմերի համաձայնությամբ:

5. Եթե հաշտարարը հրաժարվում է հաշտարարությունն իրականացնելուց, ապա նա պարտավոր է կողմերին վերադարձնել իրեն վճարված վարձատրության գումարը, եթե այլ բան նախատեսված չէ կողմերի և հաշտարարի միջև գրավոր համաձայնությամբ:

6. Հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպությունը սահմանում է հաշտարարի վարձատրության գումարի միջին ուղենիշային գնացուցակ:

7. Եթե օրենքով նախատեսված է մինչև դատարան դիմելը պարտադիր հաշտարարության իրականացման պահանջ, ապա մինչև երկու ժամ տևողությամբ հաշտարարության իրականացման համար հաշտարարի վարձատրության դրույքաչափը սահմանվում է Կառավարության որոշմամբ: Կողմերի համաձայնության առկայության դեպքում հաշտարարի վարձատրության չափը կարող է գերազանցել Կառավարության որոշմամբ սահմանված՝ հաշտարարի վարձատրության դրույքաչափերը:

8. Դատարանի նախաձեռնությամբ հաշտարարություն նշանակվելու դեպքում դատարանի որոշմամբ սահմանված ժամանակահատվածում հաշտարարության իրականացման վարձատրության դրույքաչափը սահմանվում է Կառավարության որոշմամբ:

9. Եթե օրենքով նախատեսված է մինչև դատարան դիմելը պարտադիր հաշտարարության իրականացման պահանջ, ապա մինչև երկու ժամ տևողությամբ իրականացված հաշտարարությունն անվճարունակ ֆիզիկական անձանց համար անվճար է: Սույն մասի իմաստով՝ անվճարունակ է համարվում այն ֆիզիկական անձը, որի ամսական եկամուտը չի գերազանցում «Նվազագույն ամսական աշխատավարձի մասին» օրենքի 1-ին հոդվածով սահմանված չափի կրկնապատիկը, որը չունի համատեղ բնակվող աշխատող ընտանիքի անդամ և, բացի անձնական բնակարանից, որպես սեփականություն չունի այլ անշարժ գույք կամ նվազագույն աշխատավարձի հազարապատիկը գերազանցող արժեքի փոխադրամիջոց: Սույն մասով նախատեսված անվճարունակության հաստատման համար անձը հաշտարարին ներկայացնում է գրավոր հայտարարագիր անվճարունակության պահանջներին համապատասխանության վերաբերյալ: Հայտարարագրի ձևը, դրանում լրացման ենթակա տվյալները և կարգը հաստատում է հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության խորհուրդը:

10. Երկու կողմի նախաձեռնությամբ հաշտարարության իրականացման դեպքում, եթե կողմերից մեկը սույն հոդվածի 9-րդ մասի իմաստով անվճարունակ ֆիզիկական անձ է, ապա հաշտարարության մյուս կողմը չի ազատվում մինչև երկու ժամ իրականացվող հաշտարարության դիմաց հաշտարարին համամասնորեն վճարելու պարտականությունից:

11. Սույն հոդվածի 7-րդ և 8-րդ մասերով նախատեսված դեպքերում հաշտարարությունը շարունակելու կողմերի համաձայնության առկայության դեպքում հաշտարարի վարձատրության չափը հաշտարարության իրականացման շարունակվող ժամանակահատվածի համար որոշվում է կողմերի և հաշտարարի փոխադարձ համաձայնությամբ, իսկ նման համաձայնության բացակայության դեպքում՝ հիմք ընդունելով սույն հոդվածի 6-րդ մասով նախատեսված՝ հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության կողմից սահմանվող հաշտարարի վարձատրության գումարի միջին ուղենիշային գնացուցակը, իսկ դրա սահմանված չլինելու դեպքում՝ համապատասխանաբար սույն հոդվածի 7-րդ կամ 8-

րդ մասով նախատեսված Կառավարության որոշմամբ սահմանված վարձատրության չափը:

12. Եթե օրենքով նախատեսված է մինչև դատարան դիմելը պարտադիր հաշտարարության իրականացման պահանջ, կազմվել է հաշտարարության ավարտման վերաբերյալ արձանագրություն, և հաշտարարության ավարտից հետո նույն անձանց միջև նույն առարկայի մասին և նույն փաստական հիմքերով գործով դատարան ներկայացվել է հայցադիմում, և հայցվորը օրենքով ազատված է պետական տուրքի վճարումից, կամ դատարանը կիրառել է նման արտոնություն, ապա հայցը մերժվելու կամ մասնակի բավարարվելու դեպքում հայցվորին վճարվում է փոխհատուցում պետական բյուջեից՝ Կառավարության սահմանած չափով և կարգով՝ մինչև երկու ժամ տևողությամբ իրականացված հաշտարարության դիմաց հաշտարարի վարձատրության գումարի վճարման համար:

Հոդված 12.1. Առցանց հաշտարարությունը

1. Կողմերի փոխադարձ համաձայնության առկայության կամ օրենքով նախատեսված այլ դեպքերում հաշտարարությունը կարող է իրականացվել առցանց եղանակով՝ տեսաձայնային հեռահաղորդակցության միջոցների կիրառմամբ, այդ թվում՝ տեղեկատվական և հեռահաղորդակցային տարբեր հասանելի տեխնոլոգիաների զուգակցմամբ:

2. Առցանց հաշտարարության նկատմամբ կիրառելի են սույն օրենքով նախատեսված կանոններն այնքանով, որքանով այլ բան նախատեսված չէ սույն հոդվածով կամ չի բխում առցանց հաշտարարության էությունից:

3. Առցանց հաշտարարության իրականացման դեպքում հաշտարարության գործընթացն ավարտված համարելու մասին արձանագրությունը կողմի ցանկությամբ հաշտարարի կողմից կարող է տրամադրվել էլեկտրոնային եղանակով՝ ուղարկելով հաշտարարության գործընթացն ավարտված համարելու մասին էլեկտրոնային ստորագրությամբ ստորագրված արձանագրությունը: Սույն մասով նախատեսված դեպքում կողմերի ստորագրությունը հաշտարարության գործընթացն ավարտված համարելու մասին արձանագրությունում անհրաժեշտ չէ:

4. Ամբողջությամբ կամ մասնակի առցանց հաշտարարություն իրականացնելու դեպքում հաշտության համաձայնությունը կարող է ստորագրվել էլեկտրոնային եղանակով:

5. Ամբողջությամբ կամ մասնակի առցանց հաշտարարություն իրականացնելու դեպքում հաշտության համաձայնությունը կարող է կնքվել կողմերի ստորագրությամբ մեկ փաստաթուղթ կազմելու, ինչպես նաև փոստային, հեռագրային, հեռատիպային, հեռախոսային, էլեկտրոնային կամ կապի այլ միջոցներով փաստաթղթեր փոխանակելու միջոցով:

6. Սույն հոդվածի 4-րդ և 5-րդ մասերով նախատեսված դեպքերում հաշտության համաձայնությունը համարվում է կնքված այդ համաձայնությամբ նշված օրը:

Հոդված 12.2 Համահաշտարարությունը

1. Կողմերի փոխադարձ համաձայնության առկայության կամ օրենքով նախատեսված այլ դեպքերում հաշտարարությունը կարող է իրականացվել մի բանի հաշտարարներ ներգրավելու միջոցով:

2. Համահաշտարարության նկատմամբ կիրառելի են սույն օրենքով նախատեսված կանոններն այնքանով, որքանով այլ բան նախատեսված չէ սույն հոդվածով կամ չի բխում համահաշտարարության էությունից:

3. Հաշտարարների թեկնածության վերաբերյալ համաձայնության բացակայության դեպքում հաշտարարները նշանակվում են արդարադատության նախարարության կողմից, իսկ մշտապես գործող հաշտարարական հաստատություն ներգրավելու դեպքում՝ այդ հաստատության կողմից՝ հաստատության հաշտարարության կանոններին համաձայն:

1.4. Հաշտարարների վարձատրության չափը որոշվում է կողմերի և հաշտարարի միջև համաձայնությամբ, բացառությամբ օրենքով նախատեսված դեպքերի, իսկ մշտապես գործող հաշտարարական հաստատություն ներգրավելու դեպքում՝ այդ հաստատության կանոններով սահմանված կարգով: Ծախսերը բաշխվում են կողմերի համաձայնությամբ, իսկ համաձայնության բացակայության դեպքում ծախսերը հավասարաչափ բաշխվում են կողմերի միջև, եթե մշտապես գործող հաշտարարական հաստատություն ներգրավելու դեպքում այլ բան նախատեսված չէ մշտապես գործող հաշտարարական հաստատության կանոններին համաձայն:

Հոդված 13. Արտոնագրված հաշտարարը

1. Արտոնագրված հաշտարար է սույն օրենքով սահմանված կարգով արտոնագրված հաշտարարի որակավորում ստացած և արտոնագրված հաշտարարների ռեեստրում գրանցված ֆիզիկական անձը:

2. Արտոնագրված հաշտարարի որակավորում կարող է ստանալ 25 տարին լրացած այն անձը, որն ունի բարձրագույն կրթություն:

3. Արտոնագրված հաշտարարի որակավորում չի կարող շնորհվել այն անձին՝

1) որը հանրային ծառայող է:

2) դատապարտվել է հանցագործության համար, և դատվածությունը մարված կամ վերացված չէ:

3) որը դատարանի՝ օրինական ուժի մեջ մտած դատական ակտով ճանաչված է անգործունակ, սահմանափակ գործունակ, անհայտ բացակայող կամ սնանկ, և սնանկության վարույթը չի ավարտվել:

4) որի նկատմամբ հարուցված է քրեական հետապնդում:

Հոդված 16. Արտոնագրված հաշտարարի գործունեությունը կասեցնելը

1. Հաշտարարի գործունեությունը կասեցվում է, եթե հաշտարարը՝

1) անցել է հանրային ծառայության՝ հանրային ծառայության մեջ գտնվելու ողջ ժամկետով, ~~բայց ոչ ավելի, քան հինգ տարի ժամկետով~~.

1.1) հանրային ծառայող է՝ հանրային ծառայության մեջ գտնվելու ողջ ժամկետի ընթացքում.

2) զորակոչվել է ժամկետային պարտադիր զինվորական ծառայության մինչև ծառայության ժամկետը լրանալը.

3) օրենքով սահմանված կարգով ներգրավվել է զորավարժություններին և վարժական հավաքներին մինչև զորավարժությանը և հավաքին ներգրավված լինելու ժամկետի լրանալը.

4) մեկ տարուց ավելի ժամանակով առողջական վիճակի պատճառով ի վիճակի չէ կատարելու իր մասնագիտական պարտականությունները, եթե առկա են առողջական վիճակը հավաստող համապատասխան փաստաթղթեր, բայց ոչ ավելի, քան հինգ տարի ժամկետով.

5) օրենքով սահմանված կարգով ճանաչվել է անհայտ բացակայող.

6) դատարանի՝ օրինական ուժի մեջ մտած վճռով ճանաչվել է սնանկ:

2. Սույն հոդվածի 1-ին մասի 1-4-րդ և 6-րդ կետերով նախատեսված հիմքերի առկայության մասին հաշտարարը պարտավոր է դրանց ծագման պահից տասնօրյա ժամկետում տեղեկացնել արդարադատության նախարարությանը և հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպությանը՝ կցելով կասեցման հիմքերը հավաստող համապատասխան փաստաթղթերը:

3. Հաշտարարի գործունեությունը կասեցնում է արդարադատության նախարարը՝ սույն հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված հիմքերի առկայության մասին տեղեկանալու պահից հինգ աշխատանքային օրվա ընթացքում: Հաշտարարի գործունեությունը կասեցնելու մասին որոշումը այն կայացնելուց հետո՝ երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում, ուղարկվում է համապատասխան հաշտարարին, հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպություն, ինչպես նաև Դատական դեպարտամենտ՝ դատարաններին ծանուցելու համար, և հրապարակվում է արդարադատության նախարարի սահմանած կայքում:

4. Հաշտարարի գործունեությունը կասեցնելու դեպքում հաշտարարի որակավորման վկայագրի գործողությունը համարվում է կասեցված:

5. Հաշտարարի գործունեության կասեցման մասին որոշումը կարող է բողոքարկվել դատական կարգով՝ որոշումն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ երկամսյա ժամկետում:

6. Սույն հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված հիմքերը վերանալուց հետո հաշտարարը կարող է դիմել արդարադատության նախարարություն իր գործունեությունը վերականգնելու համար՝ կցելով համապատասխան փաստաթղթերը: Հաշտարարի գործունեությունը վերականգնում է

արդարադատության նախարարը դիմումն ստանալուց հետո՝ հինգ աշխատանքային օրվա ընթացքում՝ որոշում կայացնելով:

Հոդված 17. Հաշտարարների ռեեստրը

1. Արտոնագրված հաշտարարների ռեեստրում (այսուհետ՝ ռեեստր) ընդգրկվում են բոլոր հաշտարարները և մշտապես գործող հաշտարարական հաստատությունները: Ռեեստրը վարում է արդարադատության նախարարությունը և հրապարակվում է արդարադատության նախարարի կողմից սահմանված կայքում, որում ներառվում են նաև հաշտարարների ինքնակենսագրականը, մասնագիտացումը, կապի միջոցները, ինչպես նաև տեղեկություններ հաշտարարի՝ անհատապես կամ մշտապես գործող հաշտարարական հաստատության շրջանակներում գործելու վերաբերյալ:

2. Անձը ռեեստրում հաշվառվում է որակավորման վկայագիր ստանալուց հետո՝ հինգ աշխատանքային օրվա ընթացքում:

3. Ռեեստրում առանձնացվում և արդարադատության նախարարի սահմանած կայքում հրապարակվում է այն հաշտարարների և մշտապես գործող հաշտարարական հաստատությունների ցանկը (առանձնացված ցանկը), որոնք սույն օրենքով և Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքով սահմանված դեպքերում արդարադատության նախարարություն պահանջագիր ներկայացվելու դեպքում կարող են նշանակվել հաշտարար կամ մշտապես գործող հաշտարարական հաստատություն:

4. Սույն օրենքի 2-րդ հոդվածի 2.1-ին մասով նախատեսված գործերով արդարադատության նախարարության կողմից համապատասխանաբար հաշտարար կամ մշտապես գործող հաշտարարական հաստատություն նշանակելու կամ դատարանին հաշտարարի թեկնածու առաջարկելու անհրաժեշտության դեպքում հաշտարարը կամ մշտապես գործող հաշտարարական հաստատությունը նշանակվում կամ հաշտարարի թեկնածուն ընտրվում է հաշտարարների հատուկ ցանկից:

Հոդված 21.4. Հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության նախագահը

1. Հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության նախագահը ընդհանուր ժողովի կողմից ընտրվում է արտոնագրված և գործունեությունը չկասեցված հաշտարարների թվից փակ գաղտնի քվեարկությամբ՝ չորս տարի ժամկետով, բայց ոչ ավելի, քան երկու անգամ անընդմեջ:

2. Հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության նախագահ ընտրված է համարվում այն թեկնածուն, որն ստացել է քվեարկության մասնակիցների (քվեաթերթիկ ստացածների) ձայների կեսից ավելին: Եթե քվեարկվել է երկու կամ ավելի թեկնածու, և նրանցից որևէ մեկը չի ստացել անհրաժեշտ ձայներ, ապա անցկացվում է քվեարկության երկրորդ փուլ, որին կարող են մասնակցել առավել ձայներ ստացած երկու թեկնածուները: Հավասար ձայների դեպքում երկրորդ փուլին երկրորդ թեկնածուի մասնակցությունը որոշվում է վիճակահանությամբ: Երկրորդ փուլում ընտրված է համարվում առավել ձայներ ստացած թեկնածուն, իսկ ձայների հավասար լինելու դեպքում անցկացվում է վիճակահանություն:

3. Այն դեպքում, երբ քվեարկվել է մեկ թեկնածու, նա համարվում է ընտրված, եթե ստացել է քվեարկության մասնակիցների ձայների կեսից ավելին: Եթե հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության նախագահ չի ընտրվում, ապա քվեարկությունից հետո՝ մեկ ամսվա ընթացքում, անցկացվում է նոր ընտրություն:

4. Հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության նախագահը՝

1) ներկայացնում է հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպությունը առանց լիազորագրի.

2) ընդունում է որոշումներ հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության բնականոն գործունեությունն ապահովելուն առնչվող հարցերի վերաբերյալ.

3) հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության կանոնադրությամբ նախատեսված կարգով տնօրինում է հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության գույքը, այդ թվում՝ ֆինանսական միջոցները: Եթե ձեռք բերվող կամ օտարվող գույքի, իսկ ձեռք բերվող ծառայության կամ աշխատանքի մատուցման դեպքում մեկ ամսվա դիմաց վճարման ենթակա արժեքը գերազանցում է նվազագույն աշխատավարձի հազարապատիկը, ապա նախքան այդպիսի գործարքի կնքումը հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության նախագահը պետք է ստանա խորհրդի համաձայնությունը: Նվազագույն աշխատավարձի հազարապատիկը գերազանցող գործարք կնքելու կարգը սահմանվում է հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության կանոնադրությամբ.

4) հաշտարարի նկատմամբ հարուցում է կարգապահական վարույթ.

5) իրականացնում է օրենքով և հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության կանոնադրությամբ սահմանված, ինչպես նաև հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության մյուս մարմինների իրավասությանը չվերապահված այլ լիազորություններ:

5. Հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության նախագահին իր լիազորություններն իրականացնելու համար կարող է նշանակել տեղակալ՝ խորհրդի անդամ չհանդիսացող հաշտարարների կազմից: Հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության նախագահի տեղակալը փոխարինում է նախագահին նրա բացակայության ժամանակ:

6. Հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության նախագահի լիազորությունները դադարում են՝

1) նրա լիազորությունների ժամկետն ավարտվելու դեպքում.

2) հրաժարական ներկայացնելու դեպքում.

3) որակավորման դադարեցման կամ գործունեության կասեցման դեպքում:

7. Հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության նախագահի լիազորությունները դադարեցվում են իր պաշտոնեական պարտականությունները պարբերաբար չկատարելու կամ ոչ պատշաճ կատարելու դեպքում:

8. Սույն հոդվածի 7-րդ մասով նախատեսված դեպքերում հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության նախագահի լիազորությունները դադարեցվում են խորհրդի անդամների ընդհանուր թվի ձայների առնվազն երկու երրորդով ընդունված որոշմամբ: Հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության նախագահին իրավունք ունի անձամբ կամ ներկայացուցչի միջոցով մասնակցելու խորհրդի տվյալ նիստին, ներկայացնելու ապացույցներ և բացատրություններ:

9. Հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության նախագահի լիազորությունները դադարեցնելու հարցը լուծելու համար խորհրդի նախագահի կողմից նիստ չհրավիրվելու դեպքում այն հրավիրվում է խորհրդի առնվազն երեք անդամի կողմից:

10. Հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության նախագահի լիազորությունների վաղաժամկետ դադարման կամ դադարեցման դեպքում վերջինիս պարտականությունները հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության կանոնադրությամբ սահմանված կարգով կատարում է նրա տեղակալը մինչև հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության նոր նախագահի ընտրությունը:

11. Սույն հոդվածի 5-րդ և 10-րդ մասերով սահմանված դեպքերում տեղակալի բացակայության կամ լիազորությունների իրականացման անհնարինության դեպքում հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության նախագահի պարտականությունները կատարում է հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության խորհրդի անդամ չհանդիսացող տարիքով ավագ հաշտարարը:

Հոդված 23.1. Հաշտարարի նկատմամբ կարգապահական վարույթ հարուցելու առիթները և հիմքերը

1. Հաշտարարի նկատմամբ կարգապահական վարույթ հարուցելու առիթներն են՝

1) վարույթ հարուցող անձանց կողմից կարգապահական պատասխանատվության հիմք հանդիսացող խախտման հայտնաբերումը.

2) անձի, պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմնի, պաշտոնատար անձի հաղորդումը, ինչպես նաև հաշտարարների ինքնակարգավորվող

կազմակերպություն ներկայացված զանգվածային լրատվամիջոցների հրապարակումները.

3) հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության կանոնադրությամբ սահմանված ժամանակահատվածում հաշտարարի կողմից անդամավճար չվճարվելու վերաբերյալ հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության հաշվապահի ներկայացրած տեղեկանքը.

4) հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության կանոնադրությամբ սահմանված ժամանակահատվածում հաշտարարի կողմից վերապատրաստում չանցնելու վերաբերյալ հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության նախագահի ներկայացրած տեղեկանքը.

5) մշտապես գործող հաշտարարական հաստատության կողմից ներկայացված հաղորդումը՝ հաշտարարի՝ կարգապահական պատասխանատվության հիմք հանդիսացող խախտում կատարելու մասին:».

2. Հաշտարարի նկատմամբ կարգապահական վարույթ հարուցելու հիմքերն են՝

1) հաշտարարություն իրականացնելիս օրենքի կամ այլ նորմատիվ իրավական ակտերի պահանջների ակնհայտ խախտում թույլ տալը, որը կատարվել է դիտավորությամբ կամ կոպիտ անփութությամբ.

2) հաշտարարի վարքագծի կանոնները խախտելը:

3. Սույն հոդվածի իմաստով՝

1) ակնհայտ է հաշտարարի կողմից իր գործունեությունն իրականացնելիս օրենքի կամ այլ նորմատիվ իրավական ակտերի պահանջների այն խախտումը, որի առկայությունը չի կարող կասկածի տակ դրվել որևէ ողջամիտ իրավական ենթադրությամբ կամ փաստարկով.

2) խախտումը համարվում է դիտավորությամբ կատարված, եթե հաշտարարը գիտակցել է իր վարքագծի ոչ իրավաչափ բնույթը.

3) խախտումը համարվում է կոպիտ անփութությամբ կատարված, եթե հաշտարարը չի գիտակցել իր վարքագծի ոչ իրավաչափ բնույթը, թեև տվյալ իրադրությունում կարող էր և պարտավոր էր դա անել: